

Mr. sc. Adnan **TULIĆ**
Kantonalno tužilaštvo Unsko-sanskog kantona
adnan.tulic@pravosudje.ba

UDK: 343.369
Stručni rad
Primljen: 29. kolovoza 2018.
Prihvaćen: 3. travnja 2019.

Dipl. iur. Nedim **SEFEROVIĆ**
Kantonalno tužilaštvo Unsko-sanskog kantona
nedim.seferovic@pravosudje.ba

DOKAZIVANJE UMIŠLJAJA KOD KRIVIČNIH DJELA POČINJENIH OD STRANE SLUŽBENE ILI ODGOVORNE OSOBE

Sažetak: Razumijevanje i dokazivanje psihičkog odnosa počinitelja krivičnih djela, kod kojih se kao počinitelj javlja službena ili odgovorna osoba, prema tim djelima predstavlja, prvenstveno za tužilaštva, vjerojatno najveći izazov. Umišljaj, kao fokalna tačka krivičnog sistema, u realnosti u kojoj krivični progon počinilaca ove vrste krivičnih djela nesporno predstavlja zadatak od izuzetnog društvenog i kriminalnopolitičkog značaja, jeste institut koji se izdvaja po svom značaju i čijem dokazivanju je potrebno posvetiti značajnu pažnju. Od presudne je važnosti percipirati ovaj institut na način koji je utemeljen u krivičnom pravnoj doktrini, kako bi se izbjegli bilo kakvi oblici arbitrarnosti procesnih subjekata u danom pogledu, i kako bi se pravilnim razumijevanjem ovog oblika krivnje u toku postupka u potpunosti realizirala svrha krivičnog progona i sankcioniranja. U tom smislu, potrebno je istaknuti neke od dilema koje se javljaju prilikom ocjene postojanja umišljaja na strani počinioaca navedenih krivičnih djela. U ovom radu, autori su ponudili doktrinarni pregled suštinskog poimanja umišljaja u okvirima domaće i strane krivičnopravne dogmatike, prezentirajući opća zapažanja o ovom institutu, njegov pojam i elemente, nastojeći naglasiti potrebu za distinkcijom između umišljaja, zablude o supsumpciji, svijesti o protupravnosti, stvarne i pravne zablude, uz praktične primjere iz sudske prakse koji govore u prilog argumentima iznesenim u radu. Pored navedenog, dat je osvrt na krivnju kao element krivičnog djela Zloupotrebe položaja ili ovlaštenja kao genusnog djela pravih službeničkih krivičnih djela, a zatim su prezentirani najčešći problemi u dokazivanju umišljaja s aspekta tužilaštva, uz nastojanje autora da na temelju vlastitog viđenja potencijalnih načina prevazilaženja tih problema ponude rješenja prisutnih nedoumica.

Ključne riječi: krivično djelo, umišljaj, dolus, krivnja, službena osoba, odgovorna osoba